

T.C.

SAMSUN

1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2014/1549

KARAR NO: 2015/402

DAVACI _____ : TMMOB M MARLAR ODASI (ANKARA UBES)

VEK L _____ : AV. GÖKÇE BOLAT

Konur Sokak 4/3Mimarlar Odası Ankara ubesi Çankaya/ANKARA

DAVALI _____ : KÜLTÜR VE TUR ZM BAKANLI I -ANKARA

VEK L _____ : HUKUK MÜ . FATO ALVARLI-Aynı yerde

DAVANIN ÖZET _____ : Davacı tarafndan, Kültür ve Turizm Bakanlığı ı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlü ü Samsun Rölöve ve Anıtlar Müdürlü ü tarafından yapılan "Samsun Yeni Arkeoloji Müzesi Mimari ve Te hir-Tanzim Avan Projesi Hazırlanması Hizmet Alım ı" ihalesine ili kin Teknik artnamenin 17. maddesinin (c), (d) ve (e) bentlerinin; eser sahibinin tüm haklarının tasarrufu dı ında idareye ait olaca ı ekindeki düzenlemenin Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun fikri hakları koruma altına alan hükümlerine aykırı oldu u, eser sahibinin manevi ve mali hakları üzerindeki tasarruf yetkisinin kısıtlanmasının Anayasanın 35. maddesine aykırı oldu u, isteklilerin daha do mamı haklarından feragat etmek zorunda bırakıldı ı iddia edilerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZET _____ : Davacı tarafın, 4734 sayılı Kanunun 54,55 ve 56. maddelerinde belirtilen aday veya isteklilerden hiçbirisinin olmadığı ı, ayrıca yasal süre içerisinde hiçbir itirazda bulunmadı ı, bu sebeple dava açma ehliyetinin de bulunmadı ı, davaya konu Teknik artnamedeki hususların sözleşme tasarısında ihale öncesi isteklilere verildi i, ihale dosyası içerisinde yer alan dökümanlardan ihale öncesi bilgilendirme yapıldı ı, istekliler üzerinde zorlama yapılmadı ı, 5846 sayılı Kanuna aykırı olarak sözleşme, teknik artname vb. belgelerde i lem yapılmadı ı, isteklilerin teklif vermeden önce i in kapsamını ve artlarını bilerek teklif verdi i, tüm ihale konusu proje ve telif haklarının Kültür ve Turizm Bakanlığı 'na ait olmasında kamu yararı oldu u, idarenin projelerin tüm haklarını alamaz ise sonradan yapılacak uygulamaya esas projelerin de ihale yapılmadan avan projesi müellifine yaptırmak zorunda kalınaca ı, bunun ise 4734 sayılı Kanun hükümlerine aykırı olaca ı iddia edilerek davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

TÜRKM LLET ADINA

Karar veren Samsun 1. dare Mahkemesi'nce dava dosyası incelendikten sonra davalı idarenin usule ili kin itirazı yerinde görülmeyerek i in esasına geçilip gere i görü üldü:

Dava, davacı tarafından, Kültür ve Turizm Bakanlığı ı Kültür Varlıkları ve Müzeler

T.C.

SAMSUN

1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2014/1549

KARAR NO: 2015/402

Genel Müdürlü ü Samsun Rölöve ve Anıtlar Müdürlü ü tarafından yapılan "Samsun Yeni Arkeoloji Müzesi Mimari ve Te hir-Tanzim Avan Projesi Hazırlanması Hizmet Alım ı" ihalesine ili kin Teknik artnamenin 17. maddesinin (c), (d) ve (e) bentlerinin iptali istemiyle açılmış tır.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 1/B. maddesinde "eser" tanımı yapılmı , 2.maddesinin 4110 sayılı Kanunun 1.maddesiyle de i ik 3.fikrasında; "Bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette foto raf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, co rafya ve topo rafyaya ait maket ve benzerleri, her çe it mimarlık ve ehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri" bilim ve edebiyat eserleri arasında sayılmış , Kanunun 8 ila 12. maddelerinde eser sahibine ili kin düzenlemeler getirilmi , 13. maddesinde genel olarak eser sahibinin hakları belirtilmi , "Manevi Haklar" ba lı ı altındaki 14, 15, 16, 17. maddelerinde ise, eser sahibi kayıtsız ve artsız olarak yazılı izin vermi olsa bile eref ve itibarını zedeleyen veya eserin mahiyetini bozan her türlü de i iklikleri men edebilece i eserin umuma arzını menetme yetkisinden sözle me ile dahi vazgeçemeyece i hükme ba lanmış , "Mali haklar" ba lıklı 20. maddesinde; "Henüz alenile memi bir eserden her ne ekil ve tarzda olursa olsun faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Alenile mi bir eserden eser sahibine münhasıran tanınan faydalanma hakkı, bu Kanunda mali hak olarak gösterilenlerden ibarettir. Mali haklar birbirine ba lı de ildir. Bunlardan birinin tasarrufu ve kullanılması di erine tesir etmez. Bir i lenmenin sahibi, kendisine bu sıfatla tanınan mali hakları, i leme hususunun serbest oldu u haller dı nda, asıl eser sahibinin müsaade etti i nispette kullanabilir." hükmü yer almı , 21-25. maddeler arasında da mali haklar sayılmış ve i leme, ço altma, yayma, temsil vei aret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletim haklarının münhasıran eser sahibine ait oldu u belirtilmi , aynı Kanunun 52. maddesinde de; "Mali haklara dair sözle me ve tasarrufların yazılı olması ve konuları olan hakların ayrı ayrı gösterilmesi arttır." düzenlemesine yer verilmi tir.

Yukarıda belirtilen Kanun hükümleri uyarınca ilim ve sanat eseri olan bir kısım fikri haklarından olanların eser sahibinin iradesi ile vazgeçip bu haklarını devretmesi mümkün olmamakla birlikte eser sahibinin eserin umuma arzını menetme yetkisinden sözle me ile dahi vazgeçmesinin mümkün olmadığı yazılı izin vermi olsa bile eserin mahiyet ve hususiyetlerini bozan her türlü de iikli i menedebilece i açıktır.

Ayrıca, manevi hakların korunması ilkesi hukuk sistemimizin temel prensiplerindendir. Türk Medeni Kanununa göre manevi haklar bireye, birey olması sebebiyle tanınan haklar olup, ki iye sıkı sıkıya ba lı, devredilemez ve vazgeçilemez haklardandır. Mali hakların ise, devri mümkün olmakla birlikte eser sahibinin eser üzerindeki tüm tasarruf hakkını ortadan kaldıracak ekilde devrine ili kin artlar ko ulmasının hakkın özüne müdahale anlamına gelece i de açıktır.

Samsun Yeni Arkeoloji Müzesi Mimari ve Te hir-Tanzim Avan Projesi Hazırlanması

T.C.

SAMSUN

1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2014/1549

KARAR NO: 2015/402

Hizmet Alım ihalesine ili kin Teknik artnamenin 17. maddesinin (c) bendinde; "Sözle me kapsamına giren projelerin her türlü basımı, ço altılması, uygulanması sırasında çıkabilecek de i ikliklerin yapılması ve süresiz yayın hakkı Bakanlı a aittir. Ancak proje müellifi Bakanlı ın yazılı izniyle projeleri yayınlama hakkını alabilir.", (d) bendinde; "Bu ihale konusu i e ait bütün projelerin, raporların, bilgi ve belgelerin tüm i leme, ço altma, yayma, temsil, umuma iletme, fikri ve müelliflik hakları ile süresiz yayın hakkı Kültür ve Turizm Bakanlı na ait olacaktır. Proje müellifi Kültür ve Turizm Bakanlı nın yazılı izni ile projeyi yayımlama hakkını alabilir.",(e) bendinde; "Bu çerçevede, istekliler tarafından ihale konusu proje ve ilgili tüm müelliflik haklarının (Projede her türlü de i iklik ve uygulama hakkını) bedelsiz ve artsız olarak Kültür ve Turizm Bakanlı na devredildi ine dair noter tasdikli muvafakatname vereceklerdir." düzenlemeleri yer almı tır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Samsun Rölöve ve Anıtlar Müdürlü ü tarafından yapılan "Samsun Yeni Arkeoloji Müzesi Mimari ve Te hir-Tanzim Avan Projesi Hazırlanması Hizmet Alım i" ihalesine ait Teknik artnamenin 17. maddesinin (c), (d) ve (e) bentlerinin, müellifin telif haklarına zarar verdi i ve üye haklarını korumak için iptali istemiyle davacı Oda tarafından bakılan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Teknik artnamenin yukarıda belirtilen ve dava konusu edilen maddeleri incelendi inde, eserin(projenin) basımı, ço altılması, üzerinde de i iklik yapılması, süresiz yayın hakkı, i leme, ço altma, yayma, temsil, fikri ve müelliflik hakları bedelsiz ve artsız olarak eser sahibi tarafından davalı idareye devrinin öngörüldü ü ve yine eserin müellifi tarafından yayınlanabilmesi için davalı idarenin yazılı iznine tabi tutuldu u, böylelikle eser üzerindeki müellifin tüm (manevi ve mali) haklarının davalı idareye devredilmesinin ve eser üzerinde tek söz sahibinin davalı idare olmasının amaçlandı ı görülmektedir.

Bu durumda,fikri mülkiyet hakkı ibaresi,eser üzerindeki maddi ve manevi hakları bir bütün olarak kapsamakta olup, Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa aykırı olarak eser sahibinin eser üzerindeki her türlü maddi ve manevi hakkının davalı idareye devredilmesine ili kin uyu mazlı a konu Teknik artnamenin 17. maddesinin (c), (d) ve (e) bentlerinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu i lemin **iptaline**, a a ıda dökümü yapılan 290,50-TL yargılama gideri ile karar tarihi itibariyle yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 750,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinle mesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebli ini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danı tay'a temyiz yolu açık olmak üzere, 25/03/2015 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan
ABDURRAHMAN BE ER

Üye
ERG N ÖZDEM R

Üye
SELÇUK AYHAN

T.C.

SAMSUN

1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2014/1549

KARAR NO: 2015/402

YARGILAMA G DERLER :

Ba vurma Harcı: 25,20 TL

Karar Harcı: 25,20 TL

Yürütme Harcı: 41,50 TL

Posta Gideri: 198,60 TL

TOPLAM: 290,50 TL